

Hvorfor skulle de unge tage en uddannelse?

Da jeg var ung, tog man en uddannelse for at undgå at blive fattig. Og de rige var belæste mennesker med lange uddannelser. Nu er de superrige internetnørder og realitystjerner, mens lange uddannelser, slid og fordybelse er outdatede dyder.

Af Katrine Wiedemann

Når man forestillede sig en type, der tjente kassen, da jeg var ung, så tænkte man på en statsminister eller en advokat med sort jakkesæt og stort kontor. Eller en fin overlæge med villa på strandvejen. Måske en bankmand. Det eneste, man vidste, var, at det tog tid at blive sådan en rig person. Man kunne godt synes, det var sjovt at gå til tegning, sløjd eller gymnastik, men rigtig rig blev du først, når du havde taget en lang uddannelse. Derfor var det en god idé at tage en lang uddannelse.

Du havde jo ikke lyst til at arbejde i Netto. Du tænkte dog ikke primært på at blive rig, men på at undgå at være fattig. Dine forældre var ikke mange generationer væk fra fattigdom, så de advarede imod den.

Forleden spurgte jeg min 19-årige nevø, hvad uddannelse betød for ham. Han svarede, at en lang uddannelse ville udvikle ham som menneske. »Hvad med penge, tænker du på dem i forhold til dit valg af uddannelse?« Nej, det gjorde han ikke. At tjene penge forbandt han med en entreprenant karriere på internettet.

De unge frygter ikke fattigdommen. De forstår ikke, at de voksne, som klarer sig godt, alle sammen har måttet arbejde hårdt for at opnå den levestandard, de har i dag.

De siger, at de frygter fremtiden. Men er det sandt? Frygter de unge ikke nærmere, helt berettiget, at uddannelsessystemet ikke er gearret til at imødekomme denne fremtid? Den berømte højteknologiske fremtid, som ingen af os kender. De frygter ikke fattigdom, de frygter klimakrisen og kunstig intelligens, siger min nevø, da jeg spørger.

Der er angst, men ikke angst nok. Angst er blevet en medalje, noget man pynter sig med som et tegn på, at man er speciel. Men at du faktisk skal handle

imod angsten, for eksempel ved at arbejde og studere, er alt for anonymt et valg.

Min generations karriereforbillede var en person, som havde arbejdet sig langsomt op gennem hierarkiet. De unge beundrer youtuberne, der er blevet styrtende rige af at lave hjemmevideoer. Eller de techkyndige nørder, som kan finde genveje på nettet. Han kan eksempelvis beskæftige sig med *dropshipping*, fortæller min nevø mig, en forretningsmodel, hvor man kan købe og sælge produkter uden nogensinde at behøve rejse sig fra sin stol.

Milliardær som 22-årig

Kylie Jenner, yngste datter i Kardashiansdynastiet, den stenrige familie, som slog igennem med realityserien *Keeping Up with the Kardashians*, bestrider nu titlen som verdens yngste milliardær. Hun solgte forleden 51 procent af sit kosmetik-

brand Kylie Cosmetics for fire milliarder kroner – en succes, der bygger på hendes 151 millioner følgere på Instagram.

Nok er den 22-årige Kylie pænt velhavende i forvejen, men hun har 'selv' skabt den formue, der nu gør hende til den rigeste af Kardashiansøstrene.

Hvad betyder det for de unge at se en type som hende? Hvad betyder det, at deres forbilleder er nogle, der begår sig på internettet med millioner følgere, mens de velsigner en eller anden nyere udgave af det, vi andre kaldte øl, fiske og hornmusik?

Hvad blev der af alvor, seriositet, hårdt arbejde? Hvad blev der af den gode, gamle fattigdom og dens skræmmeeffekt, der fik ærlige folk op om morgenen og ud på arbejdsmarkedet i en vis fart?

Jeg frygter, at mine døtre tror, der vil flyve helstegte pattegrise ind i mundene på dem, så snart de har lagt nok makeupvideoer på YouTube.

Det værste er, at de har ret. Internettet er vejen til rigdom. Lange uddannelser, fornuft, slid og fordybelse er *outdatede* dyder.

Det er selvfølgelig ikke helt sandt. De finansfolk, der bliver superrige i dag via investment banking osv., har ofte lange uddannelser bag sig som økonomer.

Men du kan komme langt uden. Kylie Jenner har – *surprise* – ikke taget en videregående uddannelse. Den unge entreprenante internetwizard i hjemmetøj behøver heller ikke tage en videregående uddannelse. Hvorfor skal vores unge så gøre det? De ser det lave gærde og en stor pegefinger, der siger: denne vej, denne vej.

Måske sidder der nogle rektorer rundt omkring, som kan kigge lidt på, hvordan vi får de unge til igen at tro på værdien af uddannelse. Man må håbe det.

Jeg frygter, at mine døtre tror, der vil flyve helstegte pattegrise ind i mundene på dem, så snart de har lagt nok makeupvideoer på YouTube

Katrine Wiedemann
Sceneinstruktør